

黔东南州：东西部协作助力黔货出山

Qeenc Dongh Nanc Zouh: Mangv Dongl Mangv Siip Siic Weex Wenp Legc Deic Kuak Guil Jul Ugs Jenc

□ 杨正海

初秋时节，黔东南苗族侗族自治州丰收气息浓郁。从江的生态鸡蛋流水线、黎平的油茶果挂满枝头、榕江的青白茶鲜芽吐绿。一车车带着山野清香的特色农产品，打包、装车、启运，沿着冷链专线跨越千里，直达粤港澳大湾区百姓餐桌。依托佛山与黔东南东西部协作帮扶，曾经“藏在深山、难出大山”的苗侗山货，如今批量进城、批量出圈。

走进从江县贯洞镇贵州凤和祥农业发展有限公司蛋鸡养殖基地，车间内自动化设备有序运转，喂料、集蛋、清粪全部机器完成。顺着传送带，一枚枚圆润的鸡蛋被送入分拣中心，经过检测、分级，贴上“圳品”溯源码装箱发运，近八成货品直供大湾区市场。

“以前蛋好卖不远，现在贴个码、走专线，天天有订单。”在家门口基地务工的村民吴婢银说。“企业投入800余万元建成日产60万枚智能分拣中心。”贵州凤和祥农业发展有限公司总经理陈勇介绍，靠着大湾区“菜篮子”基地、“圳品”两张入场券，从江生态鸡蛋稳定销往大湾区盒马生鲜、大型商超、五星酒店等，年均外销销售额60余万元。

侗乡群山之间，黎平县48万亩油茶林迎来稳产期。漫山青绿间，农户穿梭管护、采摘油茶鲜果。

“以前茶油只够自家吃，多余的也卖不起价。”黎平县中潮镇种植户吴学明坦言。作为本地传统产业，过去茶油长期存在加工粗放、附加值低、外销渠道少等短板。2021年开始，借助佛山对口帮扶资金与技术资源，当地投入协作资金改造低产油茶林，联动佛山大学共建科技创新中心，改良压榨工艺，黎平县霞宇油脂有限公司“黔金果”山茶油拿到“圳品”评价，顺利进入大湾区商超与餐饮渠道。

“企业每年收购加工油茶籽1500余吨，我们的产品销往全国各地，其中大湾区市场销售占比超两成。”黎平县霞宇油脂有限公司总经理李小娟如实说。依托东西部协作，黎平山茶油从普通山货变身高端消费品，全县油茶种植面积达48万亩，带动近6万户农户参与种植，户均增收4100元，曾经不起眼的山野果子，经过深加工，成为群众增收的“致富果”。

今年夏秋季，雷山县望丰乡、丹江镇各大茶园开启大面积秋茶采收，通过“人工+机械化采收”模式采摘秋茶青，依托本地茶叶加工企业，将秋茶鲜叶加工成碾茶等产品。

“我们的碾茶生产线日均收购本地夏秋茶青3000余公斤，日产碾茶干茶350余公斤。”贵州敬旺绿野食品有限公司总经理高梅说，得益于佛黔协作搭建的产销平台，雷山银球茶特级、雷山银球茶一级等5个产品获得“圳品”认证，订单源源不断。企业吸纳周边村民采茶、制茶，务工收入加上土地分红，村民收益稳定增长。

产品“出圈”的背后，是东西部协作的大文章。2021年佛山与黔东南州结对协

作，黔东南州成为贵州省唯一的全国消费帮扶重点产区。截至目前，全州建成粤港澳大湾区“菜篮子”认证基地124个，15类产品取得“圳品”评价，认证规模居全省前列。2022年以来，全州农产品累计销售260.12万吨、销售额432.15亿元，年均增长8%；2025年佛山投入财政援助资金7.969亿元，通过协作渠道帮助销售农特产品、手工艺品超32亿元。

产地冷库、检测互认、冷链专线、展销对接，一套组合拳打通从田间到湾区餐桌全链条。“消费协作不是简单卖山货，而是以市场倒逼基地标准化、生产规范化，把生态资源优势转化为产业优势，万千普通农户在产业链条上稳稳获益。”黔东南州苗侗山珍协会会长杨文平坦言。

Nyanl maenl dens tup,jenc jih Qeenc Dongh Nanc hongp xup nagl nens. Diiuc liouc suix geiv kgaiv senh taip Congc Jangh naih weex wenp, dih yuc xac Liic Pienc naih gkenp daov kgav, bav xeec sup bagx Yongc Jangh naih ngeec nyix dul semp. Il ceeh ceeh guags kuak jenc jih dangl soh xeenp biac naih, dugx lail, qak ceeh, weenh bail, sogc kue-np lenx lieenl yabs bail tinp liix, saengc touk wul xongc begs singk Wieel Gangx Aol Dal Wanh Qih. baengh bih Foc Sanh nyimp Qeenc Dongh Nanc senl dongl senl siip siic weex daengl daengh, kgunv nyungl “lebl nyaoh longl yaeml、ugs das laox kgeis lis” menv kuak jencjih gaeml miul jah, xic naih weex bogx laos xingc、weex bogx ugs guanl.

Qamt laos jih diil sangx kgaiv geiv Congc Jangh xeenp Guanv Dongh zenl Guil Jul Fongp Hoc Xangc nongc ny-eec fac zanx youx xeenp gongh sih naih, kgaox cangx kgeis nuv kgeex kgaiv digs dih, yangh xonh zil dongl fap gonh xonh lail gungc, piap janl, diuml geiv, kat kgeex ledp aol jih qip weex wenp. Sogc diiuc seep sunx naih, il nadl nadl geiv kgaiv donc nonv jah douh gaic laos wangp jeb! pieck bail, dah lis dagx nuv, pieck daengs, bogl leec “Zenl Pienx” semh lis dens peep naih xuh jongl longx wedt kuak, geel 8 benh kuak saengc sunx sagx weenk Dal Wanh qih.

“Kgunv nyungl geiv lail beel kgeis lail, xic naih bogl bangh leec, qamt laot diiuc kuenp dogc, maenl maenl lis leec diingh kuak.” Nyaoh bags dol kgaox jih diil weex kgongl munx nyenc kgaox xaih Wuc Beix Yenc kgangs. “Qix ny-eec deic 800 dah weenh kuaik diiml wenp wangp zil nenc maenl pieck lai! lis 60 weenh nadl geiv naih.” Guil Jul Fongp Hoc Xangc nongc nyeeec fac za-nx youx xeenp gongh sih zongx jenh liix Cenc Yongx lebc, baengh Dal Wanh

qih “mungl mal” dih yanp, “Zenl Pienx” yac bangh leec laos sagx naih, geiv kgaiv senh taip Congc Jangh wenx siup touk Dal Wanh qih Hoc Max senh xeenh、menv puk mags laox、ngox xedl puk nunc kgoil naih, mix nyinc siup bail nugs lis 60 dah weenh kuaik sinc.

Nyaoh kgaox jenc jih senl gaeml, Liic Pienc xeenp 48 weenh mux dih yuc xac naih laos pungt wenx xup. Nyaoh kgaox daengc jenc sup kgaemv naih, nyenc kgongl gonh xonp guans meix, bul houk meik meix yuc xac.

“Kgunv nyungl yuc xac gods kgouv yanc bens kgags janl, gal nyil jah buh beel kgeis lis kgav mah.” Liic Pienc xeenp Xongp Xiuc zenl nyenc kgongl miac meix Wuc Xoc Mienc lidx longc lebc. Weex hangc canx nyeeec kgaov bens senl naih, xic nyungl yuc xac bens gods yah kgags jeev, sinc ful jah taemk、siup bail nugs kuenp togp kgoil naih. Nyinc 2021 qit dens, liaiv lis Foc Sanh peek sinc nyimp deic jil suc zih wieenc map daengl daengh、kgaox senl aol sinc siic weex jah map xaox dih, deic menv meix yuc xac wenp yuns jah suit lail, nyiml Foc Sanh Dal Xoc daengl kgabs gaenx weex wenp koh jil cangp xenh zongh xenh, deic jeev yuc gaix lail, Liic Pienc xeenp Xac Wiix youc zix youx xeenp gongh sih “Qeenc Jenh Gox” yuc xac jenc aol lis “Zenl Pienx” leec gax, kop koonq qamt laos Dal Wanh qih puk beel kuak mags nyimp puk weex janl diiuc kuenp naih.

“Qix nyeeec mix nyinc xup lis yuc xac nadl 1500 dah denl mapjeev, kuak kgoil diiul siup touk daengc guagl kgoil senl, kgaox naih Dal Wanh qih sagx weenk siup lis 2 benh weex qak.” Liic Pienc xeenp Xac Wiix youc zix youx xeenp gongh sih zongx jenh liix Liix Xaox Jeeh lix saengc baov. Bangh bih senl dongl senl siip siic weex, Liic Pienc yuc xac jenc dah kuak jenc mi! biinv xenp kuak sinc pangp, daengc xeenp mi-ac lis yuc xac 48 weenh mux, guags lis 6 weenh yanc nyenc kgongl gaenx map miac, mix yanc gungc xup lis 4100 kuaik, menv demh jenc nyungl naenge kgeis qak dal naih, yuih lenc lis jeev lail ny-imh weex ugs kuak mih, naih wenp “demh wedt kgeel” saip wagx jenl daengl.

Nyinc naih buh hak tup, Leic Sanh xeenp Wangl Fongh xangh、Danh Jangh zenl yanp xee! laox naih yanp xee! la-ox jav daengv qit kuangt dangc bul bav xee! tup, aol miac nyenc + jih gail xup bav nyix xee! tup, baengh bih kgaox senl jah gongh bav xee! qix nyee! deic bav meik xee! sup weex wenp xee!

nyeenx kgoil menv kuak daengl.

“Xee! nyee! senh canx xeenp kgoil diiul naih maenl xup kgaox senl bav xee! nyix hak tup 6000 dah jaenl, maenl weex lis xee! sos xee! nyeenx 700 dah jaenl.” Guil Jul Jenl Wangl Luc Yeex sic piexx youx xeenp gongh sih zongx jenh liix Gaox Meic kgangs, lail lis Foc Qeenc yidx miac diiml jagc “weex siup pienc taic” naih, Leic Sanh xee! nyaenc quoc teec jic、Leic Sanh xee! nyaenc quoc edl jic kgoil naih 5 hangc kuak aol lis “Zenl Pienx” leec gax, leec diingh logc logc kgeis duv. Qix ny-eec sods nyenc senl lionc konp naih bul xee!、saoh xee!, sinc weex kgongl kgal sinc pieck dih tut, kgaoxn xaih ny-enc daol meenh il weex il lis sinc.

Lenc xenp kuak beel “ugs guanl” naih, jingv wenc janl laox senl dongl senl si-ip yidx weex. Nyinc 2021 Foc Sanh ny-imp Qeenc Dongh Nanc jids gouv siic weex, Qeenc Dongh Nanc wenp Guil Jul senx dogc il wangp daengc guagl bangl dieis kuak zongl diexx qih. Touk xic naih, daengc zouh weex wenp Wieel Gangx Aol Dal Wanh qih “mungl mal” lenl zenl jih diil 124 nadl, 15 hangc kuak aol lis “Zenl Pienx” leec gax, menv suk lenl zenl naih pait daengc senx bi-ads kgunv. Nyinc 2022 dah map, daengc zouh kuak jenc jih kgemc beel touk 260.12 weenh denl, siup lis 432.15 saens kuaik sinc, nyinc yenc pangp 8% . Nyinc 2025 Foc Sanh songk sinc caic zenl daengh naih 7.969 saens kuaik, dah kuenp siic weex naih daengh siup kuak jenc jih, kuak kgongl miac piat 32 saens kuaik.

Wangp xeenp lenx kup, jee! xee! ceec daengl liingx, lenx lieenl zonh xeenp、pait beel lah sagx, il meix liangh naih kgeep tongp daengc lieenl tiaoc dah kgaox yav touk xongc kgouv Wanh qih. “Siup kuak siic weex kgeis diangs yah beel nyil kuak jencjav jingv aol banc sagx weenk ebs yuv dih yanp biao! ze-nx fap、senh canx guih fanp fap, deic senh taip zih wieenc lail naih gonh we-ex wenp canx nyee! lail, weenh tinp ny-enc kgongl senl xaih nyaoh wul canx nyee! lieenl tiaoc wenx xebc lis lail.” Qeenc Dongh Nanc zouh miul gaeml kuak jenc lail xee! feip feip zangx Yangc Wenc Pienc lidx longc lebc.

(来源: 天眼新闻
翻译: 姚仕威 译审: 潘永荣)

双语新闻

汉文·侗文对照

闻鸡起舞

Gheib Ghat Diex Lob Fal

xangf id, nenx nos ghax nongt waix nax waif mais. Zux Tid ghax qend gid caid ves dongf leix, dins hvib qeb leix ghok dud, gangl bend leix gid niangs qeb hmeb qeb lil, ait nend ghax vel ghok vel sux dax.

Zux Tid xangf xangf mongl xangf id bangf fangb hlieb Lod Yangf, des bub lil bangf nai! xangh. Xangx nenc bangf dol nai! sail hmat hot “Zux Tid hnaib ghangb ghax nongt jangx jox fangb

bangf dail hlid dail vas dail.” Niangb nenx dot 24 hniut xangf id, mai! nai! hvongd nenx mongl ait ghab lail, ait ne-nd nenx hngand hot nenx bangf jox ves ax bil ghot, dail nongt ed cend ves dongf leix haib.

Zux Tid mai! ib dail ghab bul vut gol ait Liuf Kunb, nenx dol ob laix sail bob deid dins fangb dins vangl, baib dol nai! not dot nongx dot nangl. Lind lind niangb ib gid xit hmat dol gheb gid

hlieb, nenx dol sail baix leit dol hman! gab ab, dangl ghangb ghax niangb ib laib songx bib dab. Hnaib dangl ghangb bangf hxi! dat, nenx dol ob laix diangd ib gid xit pinb wux, des hnaib ghangb des fangb nal ait gheb ait vut lob bil.

Ib hnaib bangf dangl hman! Zux Tid dliangb but hngand dail gheb ghat, ghax fal lol sul Liuf Kunb hmat hot: “Dol bad gheib gol bib fal yangx., xangf nongd ghax mongl qeb lob bil vut ax vut?” Liuf Kunb dab hveb yangx. Gangl xangf id dax, Zux Tid sul Liuf Kunb xit yeb, hnaib hnaib hngand gheb ghat bangf laib hveb ghax fal lol ghok lob bil. Ax hxid hlieb jent dax nongs, ax hxid dongd hxed waix xux, sail ax dliat gheb. Nenx dol ghok ib niong! dad jes, Zux Tid sul Liuf Kunb sail jangx hxad dot ib bil leix vut, diangd yangl nai! dib yenf diangs bangf nai! hlid nai! vas.

(来源:《晋书·祖逖传》
翻译: 姜冰冰 译审: 张成)

寓言故事

汉文·苗文(中部方言)对照

歌词欣赏

奔跑 Bieeuv

速度七十迈

心情是自由自在
希望终点是爱琴海
全力奔跑梦在彼岸
我们想漫游世界
看奇迹就在眼前
等待夕阳染红了天
肩并着肩许下心愿

随风奔跑自由是方向
追逐雷和闪电的力量
把浩瀚的海洋装进我胸膛
即使再小的帆也能远航
随风飞翔有梦做翅膀
敢爱敢做勇敢闯一闯
哪怕遇见再大的风险再大的浪
也会有默契的目光

速度七十迈

心情是自由自在
希望终点是爱琴海
全力奔跑梦在彼岸
我们想漫游世界
看奇迹就在眼前
等待夕阳染红了天
肩并着肩许下心愿

随风奔跑自由是方向
追逐雷和闪电的力量
把浩瀚的海洋装进我胸膛
即使再小的帆也能远航
随风飞翔有梦做翅膀
敢爱敢做勇敢闯一闯
哪怕遇见再大的风险再大的浪
也会有默契的目光

随风奔跑自由是方向
追逐雷和闪电的力量
把浩瀚的海洋装进我胸膛
即使再小的帆也能远航
随风飞翔有梦做翅膀
敢爱敢做勇敢闯一闯
哪怕遇见再大的风险再大的浪
也会有默契的目光

Bieeuv hoik sedp xebc dah
Aox longc ags mungl wap
Maengx xangk touk doiv jingv Heit Liangp
Biaenl dianl yongh soh bieeuv touk lanl
Daol xangk bail daengc dees mas menl seik weex bians
Nuv meix xangk ags xongs laengx nyaoh nas
Gas touk nyedc douc dogl jenc yaems menl yak
Sap kganc sap gaenx siic dos meix xangk

Nyimp lemc gaenx bieeuv tangk langh jangs kuenp bail
Enl bias eengv labs jeb! soh legc
Deic heit langh pangp naemx kuangt aol laos dagl yaoc yangl
Meenh baov fengp lol langh uns buh naengl xeengl bail kuangt
Nyimp lemc gaenx bens lis meix xangk weex bav bens pangp
Ams eiv ams weex ams bail liangp il liangp
Eis yaot dungs deml nup mags egs nai! nup mags lemc langh
Buh naengl lis dongc soh dal guangl

Bieeuv hoik sedp xebc dah
Aox longc ags mungl wap
Maengx xangk touk doiv jingv Heit Liangp
Biaenl dianl yongh soh bieeuv touk lanl
Daol xangk bail daengc dees mas menl seik weex bians
Nuv meix xangk ags xongs laengx nyaoh nas
Gas touk nyedc douc dogl jenc yaems menl yak
Sap kganc sap gaenx siic dos meix xangk

Nyimp lemc gaenx bieeuv tangk langh jangs kuenp bail
Enl bias eengv labs jeb! soh legc
Deic heit langh pangp naemx kuangt aol laos dagl yaoc yangl
Meenh baov fengp lol langh uns buh naengl xeengl bail kuangt
Nyimp lemc gaenx bens lis meix xangk weex bav bens pangp
Ams eiv ams weex ams bail liangp il liangp
Eis yaot dungs deml nup mags egs nai! nup mags lemc langh
Buh naengl lis dongc soh dal guangl

Nyimp lemc gaenx bieeuv tangk langh jangs kuenp bail
Enl bias eengv labs jeb! soh legc
Deic heit langh pangp naemx kuangt aol laos dagl yaoc yangl
Meenh baov fengp lol langh uns buh naengl xeengl bail kuangt
Nyimp lemc gaenx bens lis meix xangk weex bav bens pangp
Ams eiv ams weex ams bail liangp il liangp
Eis yaot dungs deml nup mags egs nai! nup mags lemc langh
Buh naengl lis dongc soh dal guangl

(汉文·侗文对照 文: 羽泉、黄征 翻译: 王喆 译审: 潘永荣)

